Mājas Draugs

5. GADS NOVEMBRIS, 1954 10./54./NR.

A. Bērziņš - Vēstule ebrējiem 4, 7

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

MĀC. K. KRONIS

MŪSU KOKS

BAIGS rēgojās ceļa malā nokaltušais vīģes koks. Tālu visapkārt bija redzams viszaļākais dabas kuplums, tik viņam vien, kuŗa zarus jau varbūt kopš gadiem nebija liecis augļu svars, kāda neredzama roka atraisīja lapu pēc lapas, līdz krita pati pēdējā, un tad kails stumbrs dēdēja krāšņa plaukuma vidū, ar saviem mirušajiem zaru žuburiem kā asiem, melniem šķēpiem durdamies apkārtnes dzīvajā pilnestībā. Iespējams, ka tādēļ jau rīt nāca to nocirst, lai pat viņa ēna vairs neuztrauktu.

Un brīnišķīgs bija kāds cits koks, kuŗu sāka daudzināt simtus gadus vēlāk - sausais, sažuvušais spieķis svētceļnieka rokās, kuŗš, - iedams pa savas dvēseles un mūža maldiem kā cauri nakts pilnam mežam, - atradis Dieva žēlastību, un tad šis spieķis saplauka jaunās lapās un uzziedēja.

Viens stāsts ir ieaudzis evaņģelija īstenībā, otrs - teiksmu zilajā laukā. Bet abu būtiskā patiesība ir viena - izteikt to Dieva varu, kas manifestējas cilvēka gara spēkā.

Latviešu tautas dzīves koks pasaules dārzā ir audzis pie Baltijas jūŗas, vietā, kur laikiem mēdz krustoties pasaules vētras. Un kad tās auroja un auļoja zemes klajumos, tad bieži lūza arī šī koka zari. Bet neauglīgs kā vīģes koks, pret kuŗu iedegās Kristus bargums, tas nekad nava kļuvis, tas gan tik strauji auga, ka lapās vēl vēsmoja agra pavasaŗa zaļganidzeltēni iekrāsotais maigais salduŗns, kad jau vērotāja skatam pavīdēja arī raženi augļi zaļbriedā - un tad nāca diena, kad tos tāpat vēl neienākušos notrauca. Un tagad - pret tā saknēm, brīžiem tā vien liekas, tas ir kāda ārprāta spēks, kas augstu vēzē sarkano iznīcības cirvi.

Vai mūsu koks vēl augs? Un vai tad, ja viņa pēdējā sakne būs trūkusi zem šī ļaunā cirvja zobiem, vai koks spēs vēlreiz tomēr šalkt lapās un ziedēt, un gaidīt, augļu greznots, brieda laiku - līdzīgi sakaltušajam spieķim, ko cilvēks iznesis no teiksmu valsts? Lūk jautājums, kas nodarbina mūsu visu domas, nomāc un mudina mūs katru 18. novembri. Un velti vaicājuši visur citur atbildes, mēs meklējam to Rakstos.

Man šķiet, ka šī atbilde ir stāstā par neauglīgo vīģes koku, Kristus vārdā, ka ticība kalnus pārceļ.

Ja tas būtu tikai Svēto rakstu vārds vien, kam nebūtu daļas ikdienas dzīvē, mēs to šoreiz mierīgi tikai rakstiem arī atstātu. Ja tā arī būtu dzīves patiesība, bet neskartu personīgi mūs, mēs varētu iztikt, šeit to nedaudzinājuši. Bet tā ir patiesība arī par mums un mūsu likteni. Tā ir ieausta mūsu vēstures stāstā gadsimtu velkos, kā tautu meita, pūru locīdama, ieauda zilas un zaļas, un sārtenas krāsas savā villainē.

Ticība ir pasargājusi mūs no nīcības briesmām, no fiziskas un garīgas nāves. Cik reizes tautas koka zaros nav šņācis smagais nāves vējš? - Un tomēr šis koks, kuŗa lepnā galotne jau bija noliekta slaucīt staiguļu samīto ceļa smilti, atslējās taisni un salūzušo zaru vietā tam radās un auga jauni dzinumi. Cik daudzreiz kā bezgala smags kalna svars pāri dzīvei negulās liktenības sūrā vara, kodīgi kā veco riju dūmojums! Bet kāds arī deva mums milža spēku visu izturēt un veikt par neveicamu turēto.

Ticība ir, kas kalnus pārceļ.

Tādēļ ticēsim! Ticēsim visuvarenajam debess un zemes Radītājam. Viņš vada cilvēkus. Viņam nav atmestu un izredzētu tautu. Mēs paši tikai vai nu Viņu meklējam, vai novēršamies. Bet visi esam Viņa bērni un visus vienādi apņem Tēva mīlestības prāts. Reiz man par lūpām izlauzās neganti vārdi, ka mazajiem cilvēkiem un mazām tautām pasaulē draugu nav. Varbūt tas nebija labi teikts. Kauču tik daudz ir to, ar kuŗiem esam tikai darba ņēmēju un darba devēju attiecībās, bijām reiz veikalu biedri, kad ar peļņas tiesu izdevīgi pirkām un pārdevām, un vislielākās no jūtām ap sevi esam izmanījuši vienaldzību. Bet lai arī nebūtu taisnība, ka pasaulē mums nav draugu, neviens nav tāds kā Dievs. Mēs paši spējam būt draudzīgi cits citam, un Dievs ir mūsu draugs.

Kā kādu citu tautu jau pirms tūkstošiem gadu, arī mūs vislikteņīgākajos laikos Viņš ir vadījis cauri nedienu tuksnesim un jūŗai, un ugunīm. Un vienmēr devis mums dāsnā vēlībā no sava gara, ka esam plaukuši savā materiālajā un visnotaļ gara dzīvē, ka skaisti ir skanējušas mūsu dziesmas, it kā viņās kāds būtu slepu ieliļcis atbalsis no paradīzes dārza saldajiem akordiem, ka vērtīgs ir bijis zinātnes un literātūras vārds, ar kuŗu mēmās mūžības valoda ir mēģināta ietulkot mūsu mēlē, ka prieka un gaismas pilni, pauzdami dzīvotalkas un spēju, ir bijuši audekli, uz kuŗiem mūsu mākslinieku roku vadītās sarenes ir likušas iezaigoties visām saules krāsām to tīrākajā mirdzumā, esam izauguši lielāki par apkārtējām lietām un parādībām un reizēm paši par sevi smagā fiziskā darbā, un lielas ir bijušas mūsu gara slāpes pēc mūžīgās patiesības un klusa mūsu noliekšanās svētuma priekšā. Dieva svētība lika mums dzīvē zaļot kā vasarai mūsu tēvzemē.

Neauglīgais vīģes koks nokalta uz visiem laikiem, jo nebija vērts, ka tas velti baŗotu savas saknes zemes labumos. Bet sažuvušais spieķis pats uzziedēja atpestītā svētlaimes meklētāja rokās, lai cilvēks ieraudzītu Dieva bezgalīgo labestību un atzītu, ka Viņš ir mīļākais draugs.

Kuŗš no šiem varētu būt mūsu koks?

Vīģes koks mūsu zemē neaug un kā sauca to, no kuŗa bija griezts teiksmu celinieka spieķis, mēs nezinām. Bet mēs visi reiz būsim stāvējuši tuvu ābelei latviešu lauku mājas dārzā, ābelei, pie kuŗas tautas dziesmu laikā bāŗa bērns, piespiedis galvu, izsūdzēja savas rūgtākās bēdas, sirdi remdēdams, zem kuŗas ziedu un smaršas pilnajiem zariem jauni ļaudis laimīgi smaidīja pretī nākotnei savā dzīves pavasarī, un kuŗa pār zemo zedeņu žogu kāra savus augļu pilnos zarus, lai gaŗāmgājējs varētu aizsniegt veldzi iztvīkušai mutei. Vai tāds kā šis nav arī mūsu dzīvības koks? Mūsu ābele tagad viscauri aplauzīta, plēsta ārā no sava dārza, pamesta visiem vējiem un kaitekļiem un

nereti pret tās saknēm, augstu vēzēts, liesmo asiņaini sarkanais cirvis.

Un tomēr mēs ticam, ka tā vēl zaļos un briedēs jaunus augļus, kas ienāksies. Arī tad, ja ar prātu nevarētu nekā laba izdomāt, ticam ar sirdi. Arī dzīvajam stumbram dziļi plēstās atrauto zaru vietas vēl plauks, kad mēs piedzīvosim Dieva labvēlības lielumu, jo Viņš ir mūsu draugs.

Ka mēs tam spējam ticēt - pierādījums esam mēs paši, neizdzēsdami 18. novembri no sava kalendara svētku dienām un no savām dvēselēm. Ka mēs šo dienu daudzinām, tas nozīmē, ka gribam dzīvot. Kā to spēt - ir jautājums par ko citās vietās un brīžos uzskati arī krustojas un sacērtas līdzīgi asiem asmeņiem, no kā tad šķiļas karstas un spožas atziņu dzirkstis - bet debesu Tēva priekšā ar to pašu jautājumu nākot, visi noliecam savas galvas vienā lūgšanā un vienā paļāvībā uzticamies Viņa labajam prātam. Ticēsim Viņa mīlestības spēkam, kas devis mums dzīvi, zemi un valsti un varēs to mums, šodien zaudētu, atdot atpakaļ!

''No ticības taisnais dzīvos!''

''Svētīgs ir tas, kas neredz un tomēr tic!''

Un ticība ir, kas kalnus pārceļ.

MĀC. J. ROMANS

VĒTRA DZĪVES JŪRĀ

Mat. 8, 23-27;

TAS šķiet bija ap 1912. gadu, kad lielākais kuģis, kāds toreiz bija pazīstams, Titaniks, devās no Eiropas uz Ziemeļameriku Savienotajām Valstīm. Kuģis bija ļoti glīts. Gadiem ilgi tas bija būvēts, daudz darba, pūļu un līdzekļu prasījis. Tas bija marta mēnesī, kad jūra vēl nemierīga, kad kuģis devās atklātā jūrā. Pirmajā braucienā piedalījās apm. 2000 braucēju, un uz kuģa brauciena laikā valdīja prieks, jautrība, smiekli un čalas. Pirmās dienas vakarā, kad krēsla metās un nakts kļuva tumša kā ogle, cēlās vētra. Tā kļuva arvien stiprāka, brāzmaina. Daudzus braucējus pārņēma bailes: diez', kā būs, mēs esam viļņu un vētru varā? Bet, kā tas mēdz parasti būt, stūrmanis ar stipru roku kuģi vadīja tālāk par spīti visām vētrām.

Pienāca otras dienas vakars. Braucēji devās pie miera, tikai stūrmanis blāvajā mēness gaismā pamanīja, ka stiprā ziemeļu vētra kuģa virzienā dzen lielus ledus blāķus. Nebija šaubu, ka kuģis ir briesmās. Redzēdams, ka nelaime nav novēršama, stūrmanis izziņoja trauksmi - citi cēlās, bet citi mierīgi gulēja tālāk. Tad notika nenovēršamais. Kuģis sadūrās ar lielu ledus blāķi, dabūja sūci un lēni sāka grimt. No jūras glūnēja nāve un savos aukstajos apkampienos ierāva simtiem ļaužu. Cik viss tas bijis briesmīgi, vēlāk atstāstīja tie retie, kam bija izdevies izglābties. Tai naktī 20. gadu simta cilvēks meklēja Jēzu, kā dažkārt mācekļi Galilejas jūrā un Viņš - mierīgi gulēja. Un savādi: liels šo meklētāju skaits nebija. Taču tas auga, un visam šim satrauktajam pūlim sirdīs un uz lūpām bija viena lūgsna: Tuvāk pie Tevis, Dievs, tuvāk arvien!

Bet kā tas bija ar kuģi, kas toreiz atstāja veco pasauli, tā tas ir arī dažkārt dzīvē vispār, tīri garīgā plāksnē. Mūsu dzīves laivai dažkārt draud briesmas - no dzīves vētrām un dzīves ledus kalniem. Visas apspriedes arī pēc II pasaules kara, kur vairāk vai mazāk cilāti miljoniem cilvēku likteņi, ir bīstamas vētras dzīves bangojošā jūrā. Mēs nezinām nekad, kad trauksme atskanēs un pavēstīs, ka mūsu laiva briesmās. Vai tad nebūs tā, kā mācekļiem uz jūras - ''tie bailēs Viņu meklēja, bet Viņš mierīgi gulēja.'' Bet kur gan Jēzus šo lielo drošības sajūtu ņēma? Tā bija Viņa lielā paļāvība un nešaubīgā ticība Dievam: Dievs mani vada, mani sargā un bez Viņa ziņas ne mats man nekritīs no galvas. Viņā nebija laicīgu domu: kā pasauli uzvarēt, kā starp cilvēkiem nemieru sēt, kādus ierocus kalt, lai negaisu un jūru klusinātu. Viņā dzīvoja un elpoja tikai viena atziņa - Dievs ir mana daļa, man nav ko bīties. Viņā mājoja tas milzīgais ticības spēks, kas kalniem liek atkāpties, kas vētru un jūru klusina. Turpretī mācekļus moca mazticība, neziņa un šaubas. Redzot bangojoso jūru ar viļņiem kā kalniem, viņi kliedz: ''Kungs, palīdzi mums, mēs grimstam!''

Kā gan pasaulei, tautām un cilvēkiem tagad visvairāk trūkst? Tā ir dvēseles viengabalainība, nespēja atšķirt svēto no grēcīgā. Kristus, Viņa krusts paliek tāls. To meklēs tad, kad vētra celsies un trauksme atskanēs. Un tāpēc ka mums trūkst īstas grēka apziņas, ka mums trūkst piedosanas, mums trūkst dvēseles viengabalainības un īstā sirdsmiera. Un tāpēc mēs dzīvojam vētrainā laikmetā, un tāpēc mūsu dzīves laiva peld bangojošā jūrā.

Šogad paiet desmit gadu kopš bēgļu vezumi Otrā pasaules kara laikā sāka kustēties Latvijas lielceļos, un izmisuma brīdī gandrīz ikkatra elpa dvesa dziļu nopūtu: ''Kungs, palīdzi mums, mēs grimstam!'' - Bet Viņš gulēja - kā dažkārt. Nožēlā dzimst tas ticības brīnuma spēks, kas vētras klusina un kalniem liek atkāpties. Un tikai nožēlā dzimusi ticība var klusināt arī pasaules un tavas dvēseles vētras.

Ne arvien un viss šodien saskan ar Kristus mācību, ar brāļu mīlestību. Arvien vēl miljoniem bēgļu klīst pasaulē bez dzimtenes, arvien vēl pasaulē nav miera. Liekas, ilgi vēl nāksies buras pievilkt un traukties tālāk bangojošā jūrā. Kristus guļ, kā toreiz uz Galilejas jūras. Bet cilvēki un tautas, šķiet, arī guļ. Mūsu dienu braucēji gan pārdomā, bet vienu atziņu nevar aplēst, ka vētras un ledus kalni mūs varētu apdraudēt. Šīs briesmas, liekas, draud arī brīvās Eiropas laivai. Kā vētra pārsteidza mācekļus, tā varam tikt pārsteigti visi. Bet Dievs savai laivai neļaus grimt, Viņš glābs to, vārdu sakot.

Taču, ceļā būdami, pārbaudīsim sevi, šķīstīsim un vētīsim savas atziņas un sirdi. Jautāsim, kas ir manas dzīves vadītājs. Vai tas ir Jēzus Kristus? Lai Dievs dod, ka nožēlas un grēka apziņas modināts, Viņš pamostos arī mūsos un visā pasaulē!

DR. E. ROZE

P A M A T I

VĒRĪGAI latvieša sirdij ir jākonstatē, ka šķietami drošākie pamati patiesībā ir tikai ilūzija, māņi. It sevišķi mēs par to esam varējuši pārliecināties. Mēs esam lielākie zaudētāji parastā nozīmē, bet cauri mūsu dzīves traģedijai, cauri tumsai, miglai, fiziskām un garīgām ciešanām Dievs ir skaidri parādījis savu eksistenci. Piešķirdams grūtus dzīves ceļus, Viņš atklājis mūsu maldus, bet arī norādījis virzienu kurp jādodas.

Kad mūsu valsts saimnieciskā, kulturālā un politiskā dzīve sita savu augstāko vilni un mēs lepnumā un augstprātībā pacēluši galvas meklējām, kur vēl ir otra tāda valsts, kas pāris desmit gados būtu spējusi uzrādīt līdzīgus panākumus - Dievs piepēši novērsa no mums savu vaigu. Tai pašā momentā bija arī redzams, ka ne ar spēku, ne politisku veiklību mēs nespējam briesmīgo katastrofu ne mīkstināt, ne grozīt. Mēs bijām ienaidnieku ielenkti, un mūsu ieroči bija tik viegli un sīki, ka tos pat pacelt bija smieklīgi. Tā, lūk, komūnisti bez riska un piepūles varēja paņemt visu, ko vēlējās.

Stipra un ziedoša valsts, viens no dzīves stiprākajiem balstiem, ir tikai niecīgs grauds varenās Dieva likteņa dzirnavās.

Bet kā tad bija ar mūsu lielbagātniekiem, kas iedomājās sasnieguši augstāko laimi, labklājību un drošību? - Vai lielākā tiesa no viņiem nebija pirmie ceļā uz komūnistu cietumiem un vergu nometnēm? - Un vai gandrīz ikviens no mums nav kaut ko vērtīgu, grūti un ilgi krātu piepēši zaudējis? Labi tiem, kas par to daudz nedomā un neskumst. Turpretim tie, kas mantai bija pārāk pieķērušies, ir zaudējuši nevien savu mantu, bet arī savu mieru un laimi, un daudzreiz arī savu brīvību un dzīvību.

Ir zināmi gadījumi, kur ļaudis, kam bija iespēja glābties aizceļojot, to nespēja tikai tādēļ, ka nevarēja šķirties, piemēram, no savas mājas. Dažs, kas bija sakravājis vērtīgāko koferos un nonācis Vācijā, kad laiks bija tālāk iet, savus koferus nespēja panest un palika, kur bija, jo manta bija viņa Dievs. Taču lielinieki no šī dievekļa viņus drīz vien atbrīvoja.

Tiem, kas bija sasnieguši slavu mākslā, zinātnē un politikā likās: nu esam kungi gara pasaulē. Bet tagad - dažs slavens dziedonis, balsi pazaudējis, veic gluži prozaisku amatu. Gluži ikdienišķīgu darbu, bieži vien kopā ar attiecīgās zemes neizglītotiem un neaptēstiem cilvēkiem. Nav labāk klājies arī daudziem skaņražiem, skaņu mākslinieciem, rakstniekiem un aktieriem. Arī tiem nācies nokāpt no savas slavas kalngaliem. Pat vairums zinātnieku un paidagogu, kas visu mūžu krājuši atziņas un dzīvojuši garīgā atmosfairā, strādā fizisku, maznozīmīgu birojdarbu. Taču vissmagāk ir cietuši mūsu valsts vīri. Prezidentu un ievērojamākos ministrus aizveda uz Krieviju, no kuŗienes, šķiet, neviens vairs neatgriezīsies. Bet grūts ir bijis arī to liktenis, kam bija izdevība izkļūt brīvībā: cits nespēka un slimības sagrauzts, cits cietumā, citam līdzi nācis tikai bijušā ministra nosaukums.

Bet ja nu visi šie stiprie dzīves balsti ir izrādījušies tikai ilūzija, tad taisni mums, latviešiem, ir jāatveŗ acis un jāmeklē kādi citi drošāki pamati, uz kuŗiem stāvot no līdzīgas katastrofas vairs nebūtu jābaidās.

Protams, ka tādi ir, un tie bija pieietami arī mūsu labajās dienās, bet mēs negribējām uz tiem palūkoties un veltīt tiem pienācīgu vērību. Mūsu baznīcas stāvēja pustukšas, un bieži vien bija jādzird, ka baznīcas domātas tikai vecām, vientiesīgām sieviņām. - Garīgo literatūru retais vēlējās lasīt, un tādēļ to tikpat kā neiespieda. Mūsu galvenā interese bij veltīta reālajai mākslai un zinātnei. Par to domāja lielie un mazie. Pat augsti inteliģenti ļaudis dievišķās problēmas uzskatīja par maznozīmīgiem māņiem. Ievērības cienīgs likās tikai tas, kas bija viegli saskatāms un ar prātu atrisināms. Mēs bijām kā akluma apmāti. Ja nebūtu sabrukusi mūsu valsts un garīgie un materiālie pamati, uz kuŗiem mēs balstījām savu dzīvi, mūsu mentalitātē, šķiet, nekas nebūtu grozījies.

Taču pašlaik, kur stāvam tukšām rokām un bēdu pilnām sirdīm - mēs it kā atmožāmies, meklējam jaunus, drošākus pamatus. Bet tos mēs neatradīsim, ja necelsim savu skatu uz Dievu.

Var pacelties jautājums, kādēļ tas jādara mums, jo mēs taču esam bargi sodīti. Taču nav jāaizmirst, ka mēs paši šo sodu izraisījām; mēs paši paļāvāmies uz savu gudrību un spēku; mums Dieva palīdzība toreiz nerūpēja. Tā mēs savu iedomāto laimi zaudējām, un tagad stāvam kā tukšinieki. Taču mums jāpasniedz tikai roka, un plauks atkal jaunas cerības, un nāks vēl pilnīgāka laime - laime, kas nāk no augšienes, laime, kas Dieva ziņā.

Ir taisnība, grūti uz to balstīties, kas nav skaidri saredzams un labi pazīstams, bet Jēzū Kristū Dievs mums ir atklājies, kļuvis redzams un pazīstams. Par Viņa esamību liecina dzīvība, cēlās cilvēka īpašības, kas ir gandrīz ikvienā cilvēkā un kas reizēm uzliesmo jo spilgti. Pat daba pauž Dieva esamību.

Ik pavasari pēc kailas, aukstas ziemas, gads pēc gada plaukstošos, smaržojošos asnos, krāsu bagātos ziedos un smaržās parādās jauna dzīvība. Viss aug, rodas no ikdienišķām, zināmām orgāniskām vielām, kas pārveidojas un it kā atdzīvojas. Taču pat ja vesels pulks ievērojamu ķīmiķu šīs pašas vielas gribētu atdzīvināt, tas tiem neizdotos. Bet, lūk, dabā bieži vien no ārēji līdzīgām, nenozīmīgām sīkām sēkliņām izveidojas dažādi augi, no sīkām apbrīnojami līdzīgām šūniņām - cilvēks, pērtiķis vai kāds maznozīmīgs, grūti saskatāms radījums. Un ja augu valstī dzīvības brīnumu tik labi nevaram saskatīt, tad cilvēka dzimšanā tas atklājas tik skaidri, ka pat lielākie skeptiķi kļūst ticīgi: šķietami nedzīvais bērns, mātes radīts, piepēši saņem neizskaidrojamu spēku - sāk patstāvīgi elpot, kustēties un izdot cilvēcīgas skaņas.

Pavasarī, vērojot dzīvību un plaukumu dabā, arī cilvēks jūt sevī atdzimstam jaunus snaudošus un pacilājošus spēkus. Tam gribas mīlēt un mīlētam kļūt. Bet mīlestība ir viens no Dieva eksistences pierādījumiem. Mīlestība ir tik pat

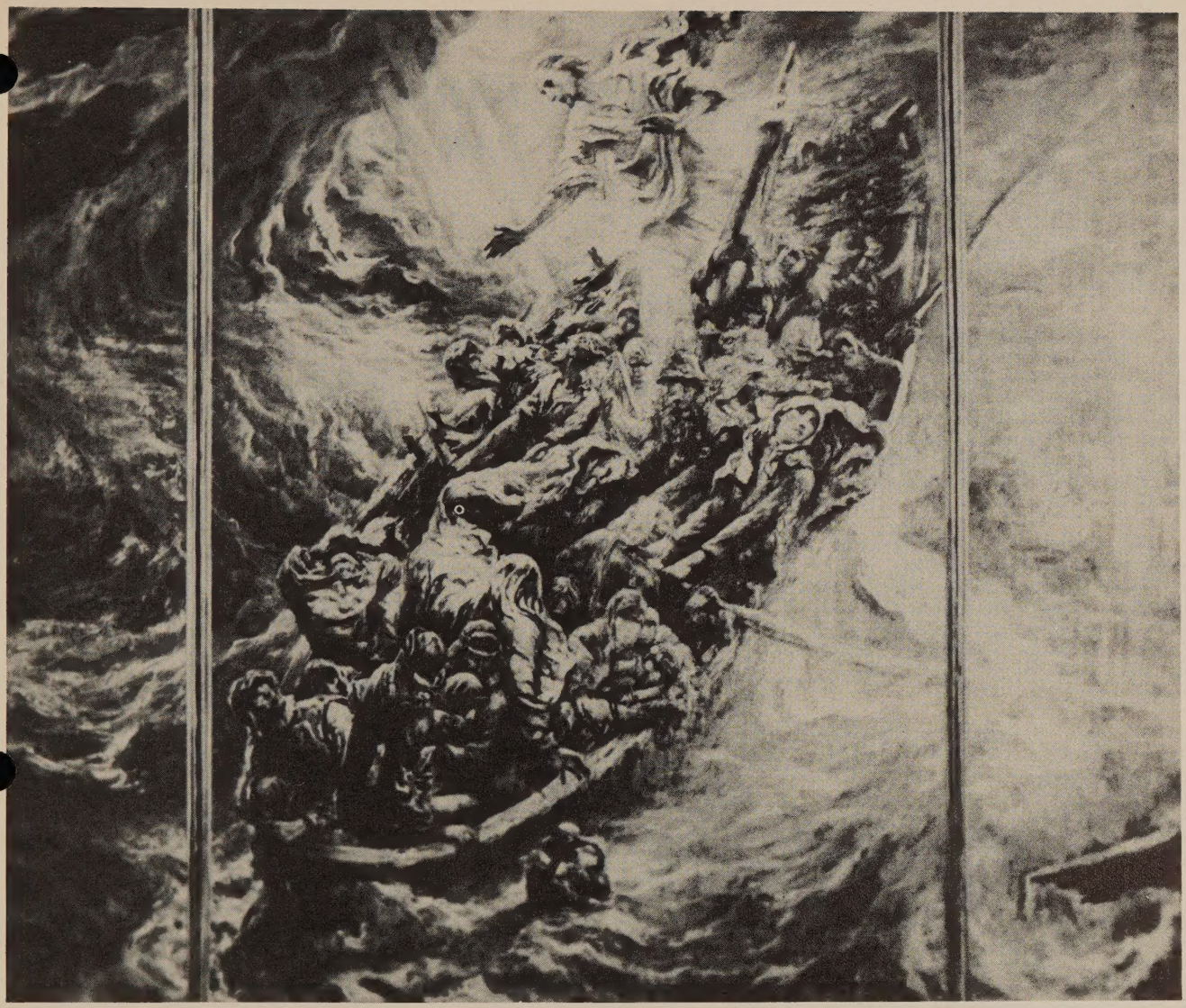

P r o f. A. A n n u s s - K r i s t u s b ē g ļ u l a i v ā

veca, kā cilvēce un gadu miljoniem cauri paturējusi savas cēlās, dievišķās īpašības. Mīlestība ir laipnība, gādība un pašatsacīšanās, kas nostāda cilvēku augstāk par visām dzīvām radībām. To vispirms mēs vērojam ģimenes dzīvē, kur garīgām saitēm saistījušies ļaudis (sevišķi vecāki iepretī bērniem) ir savstarpēji devēji, nekādu atlīdzību neprasot un negaidot. Pie tam - šis došanas krājums ir tik bezgalīgs, ka neizsīkst nekad.

Bet nevien ģimenē - arī citur dzīvē var vērot mīlestības izpausmi tādā veidā un tādā apmērā, ka tās pamatus gribas meklēt ne vairs cilvēkā, bet Dievā. Šīs īpašības, kas parasti cilvēkā snauž, piepēši uzliesmo un atdzīvojas it sevišķi kara laikos un briesmu brīžos: vecāki dodas liesmās, lai glābtu savus bērnus, karavīrs ziedo savu dzīvību citu glābšanai. Piemēram, vēl gluži nesen, Korejas karā kāda ienaidnieka granāta bij nokritusi starp vairākiem kareivjiem. Vēl acu mirklis un viņi visi būtu saplosīti. Te viens no viņiem ar savu ķermeni metas virsū degošajai granātai. Pats iedams drošā nāvē, viņš bija izglābis pārējo dzīvības.

Bet Dievs ir arī patiesība, un kas atzīst Dievu, tas patiesības dēļ ir gatavs ziedot savu dzīvību. - Kad 1415.g. Konstances koncils Hussam ieteica savu mācību atsaukt, viņš ieteikumu noraidīja. Koncils atzina Hussu par ķeceri, un lika to sadedzināt uz sārta.

Tā redzam, ka tie, kas Dievu atzinuši, nāk tuvāk dzīvības noslēpumam, mīlestībai un patiesībai, bet šīs dievišķās īpašības ir tik lielas un pilnīgas, ka nevien atsveŗ visas pasaulīgās vērtības, bet arī ceļ cilvēku pāri šai dzīvei pretī Dievam un mūžīgām vērtībām.

No sacītā neizriet, ka tie, kas meklē dievišķās vērtības, zaudē visu, kam zemes dzīvē ir savs svars un nozīme. Taisni otrādi - lielie Dieva meklētāji padara savu dzīvi pilnīgāku, skaistāku un laimīgāku. Kad ķēniņam Zalamanam bij ļauts izvēlēties, viņš savai dzīvei no Dieva izlūdzās gudrību un taisnu sirdi. Šīs pieticības un gara cēluma dēļ Dievs viņam dāvāja arī varu un godu.

Kā redzams, Dieva izpausmes ir ļoti dažādas un atklājas ik dienas, ja vien ar ticīgu sirdi palūkojamies sevī un savā apkārtnē. Vēl vairāk - mums jābūt garīgi akliem un gaužam nepateicīgiem, lai aizmirstu Dieva tuvumu mūsu bēgļu gaitās: gandrīz piecus gadus esam par brīvu uzturēti nometnēs. Mūsu bērni gājuši latviešu skolās, mēs paši varējuši apmeklēt latviešu dievvārdus un, kristīgām baznīcām sadarbojoties, uz to rēķina esam pārvietoti atkal normālas dzīves apstākļos.

Bet kāds ir tagad mūsu stāvoklis? Mūsu baznīca ir ārīgi saārdīta, it sevišķi dzimtenē. Archibīskaps palicis viens bez draudzēm, taču, neskatoties uz lielo vecumu, Dievs viņu vēl vienmēr uztur spirgtu un garā možu. Varbūt viņš būs tas, kas atkal reiz uzcels Latvijas baznīcu jaunā spožumā.

Mūsu valsts ir okupēta un labākie valsts vīri aizvesti uz neatgriešanos, taču mūsu galvenais sūtnis un valsts pilnvaru nesējs vēl vienmēr droši un gudri vada mūsu valsts ārlietas. Varbūt arī viņam būs lemts likt jaunus pamatus nākotnes Latvijai.

Ir teikts: "Laikus un brīžus Dievs paturējis savā ziņā". Tāpēc mēs nedrīkstam domāt, ka Dievs mūs būtu piemirsis, vai gausties par to, ka mūsu tautas kodolam izkūstot lielajā krievu jūrā, dzimtenē jāiet bojā.

Paļaujoties uz Dievu un atstājot Viņa ziņā savu un savas tautas likteni, mēs no saviem pleciem tikai novelsim smagu garīgu slogu. Ja tas būs Dieva prāts - Latvija atdzims jaunā spožumā, jo Dieva spēks vispilnīgāki parādās cilvēku nespēkā.

"Raugaties brāļi, savos aicinātos. Nav tur daudz vareno vai augsti dzimušo - bet kas nespēcīgs pasaulē, to Dievs ir izredzējis, lai liktu kaunā stipros" (1. kor. 1,26).

PROF. EDM. ŠMITS

KĀDS VĀRDS PAR DOGMATIEM

IV

KĀPĒC tagadnes cilvēks atraujas no Baznīcas? Parasti te ir trīs iemesli: a) viņš nevar pieņemt mācību, b) viņš negrib saistīt sevi ar pienākumiem, c) viņam nepatīk tie cilvēki, kas ir baznīcā.

Runājot par pirmo punktu jautāsim, vai kāds cilvēks var būt kristīgs, ja viņš nepieņem Kristus mācību? Te daži atbild tā: Es jau šo to no tās varētu atzīt, bet neprasiet no manis, lai es ticu vecām aplamībām! Šeit mums jāpiemin kāds raksturīgs Baznīcas mācības pretinieks, kas atklāti cīnas ar Baznīcas mācību un padara šo cīņu par savu dzīves uzdevumu. Savā laikā šo vīru sauca par "hairetiķi" vai "ķeceri". Mums tagad liekas, ka šie nosaukumi dzimuši senatnes krēslā vai viduslaiku tumsā un ka tagad tos varētu lietot tikai pa jokam. Šis viedoklis tomēr būtu drusku pārbaudams. Mums ir it kā ieaudzinātas simpatijas pret katru vēsturisku ķeceri. Mēs zinām, ka kristīgās Baznīcas vadītāji viņās tumšās dienās ar ķeceri ir rīkojušies nežēlīgi un nekristīgi. Tāpēc mēs viņu labprāt uzskatām par cietēju un varoni. Daudzos gadījumos tas tiešām tā arī ir. Bet ir atkal daudzi citi gadījumi, kur ir jāprasa tā: Kas tas ir par cīnītāju? Vai viņš ir kristīgs cīnītājs un martirs (Kristus liecinieks), vai cīnītājs par saviem subjektīviem principiem, par savu cēlumu un lepnumu?

Lai vai kā, veco laiku hairetiķis devās iekšā īstās briesmās un uzņēmās mocības. Tāpēc - cepuri nost viņa priekšā! Bet kā ir ar moderno hairetiķi? Vai viņam arī kādas briesmas? Modernā evaņģeliskā Baznīcā, patiesību sakot, nekādas. Baznīcas tēvi viņu parasti labina un sauc atpakaļ. Vienu reizi sabar, trīs reizes čabina, nopaijā. Bet ko šis? Jo paijā, jo kupri ceļ (taisni kā paruna stāsta par palaidnīgo runci). Viņš ar savu aso tiesāšanu un skaļo izveicīgo valodiņu drīzāk gan savāks ap sevi gluži kuplu draudzi. Kas par to, ja šis pats kuplais skaits atkal tikpat drīzi sarūk un izgaist kā baltās jūras putas vējā!

Šoreiz runādami par hairetiķi, nedomāsim tik daudz par vēsturisko "hairetiķi", fanātisko cīnītāju, savu ideju upuri. Šoreiz vairāk turēsim acīs moderno "salonu hairetiķi", kuŗa vienīgās briesmas - iegūt lētu popularitāti un palikt lepnam. Hairetiķis (no grieķu "haireo", tas ir, ņemt, vai izvēlēties) nozīmē cilvēku, kas reliģiskās lietās izvēlas un ņem pēc savas patikas. Viņš neņem visu, bet tikai, ko kāro. Šāda rīcība gan izklausas pavisam lietišķa un pamatota. Tikai viena maza nelaime: tās lietas, ko hairetiķis atmet, ir pārāk lielas, dziļas vērtības. Tās stāv ticībai pašos pamatos un bez tām nevar pastāvēt ne kristīgā ticība, ne kristīgā dzīve. Salīdzinājumā runājot, viņš ir kā izlutināts bērns, kas izlasa tikai mandeles un rozīnes, bet pašu maizīti aizsviež projām. Man prātā saruna ar kādu jaunu spirgtu zēnu, kādas lielas šejienes universitātes dekāna dēlu. Viņa tēvs - gluži cienīga un cēla izskata kungs, bet dēls - drusku nebēdnieks, kas šo to padara kā nenākas. Reiz šim zēnam jautāju: "Billij, vai vispār vērts tiem tēviem klausīt?" Viņš man tūliņ skaisti atbildēja: "Šad un tad to arī varētu". Tāda pati ir arī reliģiskā hairetiķa nostāja: "Šad un tad", "vienu otru reizi", nevis "obligāti", "visur un vienmēr" - jo vissvarīgākos jautājumos es domāju, rīkojos pretēji, proti, taisni tā, kā man patīkas.

Tāda ir "hairetiķa" pieeja arī teorētiskos jautājumos. Viņam ir možs un ass prāts, bet viņš saredz tikai to, ko grib saredzēt, nevis visu, kas ir redzams. Viņš nav faktu vērotājs, bet medinieks, kas samedī tos, kas der viņa strīdum. Viņš neklausās faktu valodā, neorientejas pēc tās, bet viņš noorientē faktus pēc savām vajadzībām, lai tos kā akmentiņus uzsviestu savam izraudzītam pretiniekam. Viņam pašam liekas, ka viņš dedzīgi meklē un karsti mīlē patiesību. Diemžēl šī mīla ir tāda salmu uguns, kas svilina gan, bet nesilda: par spīti visai lielai kaislei, te trūkst uzticības. Viņš grib lai patiesība kalpotu viņam, nevis pats tai. Hairetiķis, neskatoties uz viņa reizēm sīvo, drūmo nopietnību un traģisko dek-

lamāciju, tomēr ir balamute, proti, tāds vīrs, kas sakas cauri un cauri zinām to, ko viņš nemaz nezina un nav pat papūlējies kārtīgi izstudēt. (Nelaime, lūk, ir tāda, ka apdāvināts cilvēks, ja viņš nevīžā savu problēmu studēt, bet grib spriest, arvienu paliek par balamuti, un jo viņš ir apdāvinātāks, jo šī balamutība būs baigāka). Pie tam vislielākā nelaime ir tā, ka tagadējos laikos balamutība visvairāk sastopama reliģijas un politikas laukā, jo citos laukos ļaudis tomēr pieprasa, lai pirms runāšanas par kādu jautājumu, kaut ko arī zinātu.

Ļoti daudz nopietnu un dziļu cilvēku ir pārdzīvojuši šaubu periodus un tikai pēc tam nākuši pie jauniem paliekamiem ieskatiem. Dažs labs krizi pārciezdams ir iegrimis pat ateismā vai pat nihilismā un no turienes atkal cēlies līdz stiprākai un dziļākai ticībai. Taču tās ārdītaja domas, kas viņā virmoja šaubu un dumpju laikmetā, nebija vērtīgās un paliekamās - pēdējās nāca tikai pēc noskaidrošanās. Vētras un dziņu laikmeti parasti izsviež visādas maldu mācības, kas aizplūst projām tāpat kā aprīļa ūdeņi un dulķi. Netiesāsim cilvēku, ja viņā ir iekšējā krize - varbūt šī krize nozīmē pāraugšanas procesu, un galā iznāks kas labs. Varbūt viņam iekšējā krize lielāka un ilgāka, tāpēc ka viņa iekšējā dzīve ir lielāka, spilgtāka un tā prasa ilgāku nogatavošanās laiku. Rūgstošs vīns nav izlejams, bet dzeramsarī ne. Tikai dažreiz ar rūgšanu ir sava klizma: citreiz ir tāda sula, kas rūgst un rūgst un nekad tur nekas skaidrs un labs neiznāk (varbūt pašās beigās - skābs etiķis). Cita atkal pārtrauc rūgšanu un paliek tāda pati nenoskaidrojusies pusrūgusi susla uz laiku laikiem. Tāpat ir arī ar hairetiķiem: ir viens chroniskais ''gara stāvokļa hairetiķis'', kas niknuma un izsmiekla piesūcies iekšēji vandās un burbuļo bez mitēšanās. Ir otrs ''gatavais'' un dogmatiskais hairetiķis, kas iekšējā attīstībā kaut kur apstājies pirms skaidrošanās. Nu viņš ir palicis negrozāms, ''nemaldīgs''. Man visvairāk bail no šī otrā. Ar pirmo vēl kaut kā sarunāsi, bet otrais ir jau tik augsts un cēls, ka tam vairs nevar klāt tikt.

Otrs vārds šim pašam ''mīļajam bērnam'' ir ''ķeceris''(no grieķu ''katharos'' - tīrs), kas nozīmētu profesionālu tīrībnieku (vai ''tīruli'', ja tā drīkst atvasināt no vārda ''tīrs'', kā svētuli no vārda ''svēts''). Tas ir vīrs, kas grib ko ''tīrīt''. Viņš pacilātu balsi sludina tīrību, pieprasa to no Baznīcas, apsūdz Baznīcu netīrībā un sumina savu tīrību. Viņš atgādina kādu vecu iemīļotu karikatūru, proti, radikālu dāmu, kas sestdienas drudzī tīrās tīrības dēļ saplēš, salauž visu, kas pagadās, un met laukā pa durvīm vai pa logu. (Man liekas, ka radikāls, no latiņu ''radix'' - sakne, ir tas cilvēks, kas neapmierinas ar ogām vien, bet rauj ogulājus laukā ar visām saknēm. Protams, mans atvasinājums neiztur kritiku). Tīrās tīrības dēļ senais ķeceris Markions (2.g.s.) aizsvieda projām Veco Derību, ķeceris Arijs aizsvieda Kristus dievišķību (4.g.s.), ķeceris Celestijs (4.g.s.) - Dieva žēlastību. Kas lai sareģistrē visu to, ko aizsvież modernie ķeceri - tad jau daudz vieglāk reģistrēt to mazo mazumiņu, ko viņi vēl atstāj pāri no kristīgās mācības! Mārtiņam Luteram valoda bija asa kā daždien ķeceriem. Arī viņu pretinieki sauca nevien par hairetiķi, bet pat par archihairetiķi, un par tādu viņu pataisa arī tagad (piem., franču neotomists Ž. Maritens). Tomēr tāds viņš nebija, jo, pirmkārt, viņš cīnījās nevis par atmešanu, bet par paturēšanu. Viņš negribēja pats ko jaunu radīt, bet veco atjaunot tīrā veidā. Viņš bija reformātors, vārdiski - atjaunotājs, nevis jaunstrāvnieks vai Baznīcas grāvējs. Viņam rūpēja saglabāt kādu senu vērtību, kas bija aizmesta prom, novārtā likta, proti: apziņu, ka tā ir Dieva žēlastība, kas cilvēku pestī - cilvēks tiek taisnots tikai caur ticību, nevis nopelnu dēļ. Luteram arī pati ticība nav cilvēka nopelns, bet tikai ceļš, kā Dieva žēlastība nāk pie cilvēka. Mārtiņš Luters arī nebija tas ''izvēlīgais'' ņēmējs - bet viņš ņēma it visu, ko Sv. Raksti deva un padarīja to par obligātu sev. Ne jau nu katrs, kas uzrāda kādu kļūdu pastāvošajā Baznīcas mācībā vai dzīvē ir ķeceris. Tāds gods pienākas tikai tad, ja konsekventi ārda kādu no Baznīcas visfundamentālākām pamatmācībām, piem., ja viņš māca, ka Kristus nav Pestītājs

K. KRONIS

Mirušo dienā

Meld.: Nu saules spožums aizgājis

VĒL KAPU SMILTĪS PUĶES LIEK...
TIK TRŪDIEM SMARŠO TĀS.
PAR SAUJU PĪŠĻU KĻŪST REIZ PRIEKS
UN MŪŽA CENŠANĀS.

KUR CEĻŠ, TĀLS SAPŅOS NOSPRAUDĪTS?
VISS BĒRU SKUJĀM KLĀTS.
BEZGALA NAKTĪ DZISIS RĪTS...
LAI NOTIEK, TĒVS, TAVS PRĀTS.

AIZ DZĪVES, AIZ ŠĪS PASAULES,
KUR IZGAIST MŪSU 'ES',
TU SAVĀS MĪĻĀS ROKĀS NES
KĀ ZIEDUS DVĒSELES.

vai Dieva dēls (sk. 1. Jāņa vēst. 4, 1-5; 5, 1.5.12), vai arī, ka Dievs nav pasaules Radītājs, vai arī, ka nav vajadzīgas tādas Sv. kristīgas draudzes,un nevar būt mūžīgās dzīvošanas. Pati nespēja pieņemt kādu Baznīcas dogmatu vēl nepadara par ķeceri. Ja tu nevari kādu ticības vērtību ieraudzīt, bet ja tu palieci ar savu neredzēšanu savas personas robežās, tu vēl ķeceris neesi. Par tādu tu palieci tad, ja tu zaudē godbijību un māci arī citus atmest un nicināt to, kas Baznīcai ir svēts. Ne katrs, kam pašam ticības lietas miglā, ir jau ķeceris, bet tikai tas, "kas pūš otram miglu acīs".

No vienas puses ir nekristīgi un tumsonīgi kādu dogmatu uzspiest. Ticības lietās jāvalda evaņģeliskai brīvībai: šeit katram cilvēkam ir tiesība un pienākums domāt un lemt pašam pēc labākās sirdsapziņas. Kristīgā ticībā nevar un nedrīkst iegrūst ar varu. Te jāstrādā ar sirsnību, pacietību, audzinot godbijības un svētuma jūtas,attīstot augstāko vērtību izpratni.

No otras puses šo pašu brīvību dažs var izlietot nelietīgi,ar dīdams godbijības jūtas, aptumšodams vērtības skatījumu. Pret tiem Baznīcai ir jācīnās. Nevis aiz naida, bet aiz pienākuma! Mēs nevaram teikt, ka ķeceris nespēj saskatīt nevienas cēlas, augstas vērtības. Nē! Ir vērtības (varbūt viena pati) - kuŗas viņš redz daudz gaišāk un skaidrāk par citiem, pie kuŗas viņš turas, un viņš gatavs aizsviest visu citu tās vienas dēļ. Ķeceris varbūt ir ļoti intelliģents, tomēr viņa skats ir ļoti šaurs, jo viņš grib redzēt tikai vienu lietu un tīši atsakas redzēt citu. Ķeceris parasti ir ļoti izkopis pierādīšanas un diskutēšanas mākslu. Tā kā viņš ir uzbrucējs, viņam ir jābūt labi apbruņotam. Šā paša iemesla dēļ ķeceris ir arī šaurs intellektuālists, bez simpatijām pret citiem, ar lielu augstā tiesneša patosu. Nedomāsim, ka ķeceris ir bez dogmatiem. Viņam savi dogmati ir, pie tiem viņš turas daudz niknāki nekā citi, tikai šie dogmati nav Baznīcas dogmati, bet viņa paša privātie. Bez tam arī lielākā daļa viņa "dogmatu" nebūs vis kādi pozitīvi formulējumi, bet tikai negātīvi Baznīcas dogmatu noliegumi. Tur, kur Baznīca saka - Mēs ticam, viņš pateiks: Es neticu, un šis ne nozīmē visu viņa pamatmācību, vai vismaz lielāko daļu.

Man liekas,mēs latvieši neesam īsti apdomājuši,ko darīt ar ķeceri - vai viņu apbrīnot, vai vienkārši neievērot. Mums ir kaut kādi veci aizspriedumi pret dogmatiem. Nevis tāpēc, ka mēs tos pazītu, būtu tos izstudējuši, un tie mums būtu apnikuši, bet taisni tāpēc, ka mēs tos nepazīstam, nezinām to jēgu, pat ne saturu. Bez tam mums galvā vēl drusku žūžo senie šaudīgie marksisma un "jaunās" strāvas vēji. Tā mums ir tīri vai iedzimta sajūsma par "ķeceri". - Mums liekas, ka liela reliģiska persona var būt tikai tāda tipa.

Protams, ķecerim ir savas cēlas iezīmes: viņš ir ar ļoti asu prātu, viņš ir meklētājs, viņam ļoti spilgta interese par reliģiju, viņš ir drošs cīnītājs, spraigs un bezbailīgs pateikt savas īstās domas, kas iet pretēji citiem.

Daudzos gadījumos ķeceri ir bijušas personas ar nevainojami augstu pilsonisko morāli un stingru, pat tirannisku pienākumu apziņu. Tomēr ķecerim ir kāda liksta - viņš ir šauri intellektuāls un sekls; pietiek salīdzināt Ariju, Antanaziju vai Pelagiju ar Augustinu, tūliņ jutīsim starpību: vienā pusē dziļums, otrā - skaļš, pašpārliecināts seklums un nepanesams šaurums. Taču veco laiku ķeceri kaut kā vēl mīlēja Baznīcu, tagadējie - ārda smīnēdami.

Varbūt ķeceris ir progresa dzenulis - viņš atmodina no miega un laiskuma, māca domāt. Tomēr īstā vērtība nenāk no ķecera paša domām, vai noskaidrojumiem, bet Baznīcas atbildē uz ķecera izaicinājumu,un mums ar šo ķeceri jācīnās, viņš jāpierunā aiziet pie Pogu Lējēja (kā Perā Çintā), lai pārkausējās par īsti ticīgo. Tikai nepiemirsīsim, ka tas niknākais ķeceris nav kur ārpus mums, bet taisni mūsos pašos. Tas pats vecu vecais pārgudrības un tiesāšanas gars izperina manī pašā arvien jaunus spridzekļus. Kā mēs šo ķeceri mūsos pašos pārkausēsim? Kausējamā uguns - kristīgā mīlestība uz brāļiem un uz Māti Baznīcu. Plīts, kas šo uguni satur? Ticīgā pazemība. Bet pati kausējamā panna? - Tas ir vecās labās mācības Bībelē un dogmatos.

Bet ko tad darīt, ja skaidri redzi, ka nevis tevī pašā,bet otrā ieviesusies kāda liela ķecerība, proti, kāda "ideja", kas ārda Baznīcu pašos pamatos, un ja viņš savu ideju sludina, klāsta un plātās ar to. Protams, tad jācīnās ar gara ierošiem (Ef. 6. 12-20). Tā nedrīkst būt cīņa ar rupju, tīri personīgu naidu, ar nomelnošanu, ar iznīcināšanas kāri. "Kā jau īsta māte Baznīca nedrīkst augstprātīgi samīdīt savus paklīdušos bērnus, ne arī vilcināties ar piedošanu, ja tie ir labojušies" (Augustins - Par kristīgo cīņu, 30). "Visi Baznīcas naidnieki, lai būtu savos maldos cik akli būdami un savā ļaunprātībā cik samaitāti, tomēr audzinās Baznīcu pacietībā, ja viņiem būs ārēja vara un tie tā varēs kaitēt. Viņi audzinās Baznīcu gudrībā, ja viņi tai pretosies ar savām aplamām domām. Viņi audzinās to labvēlībā, lai tā mīlētu pat savus naidniekus... Pašas sāpes dievbijīgajās sirdīs, kuras vajā slikto vai neīsto kristiešu netikumi,nāk cietējiem par labu, jo tas nāk no mīlestības: viņi negrib, lai šie aizietu bojā paši un lai kavētu citus pestīšanas ceļā. Beidzot, ja dabū dzirdēt par šo labošanos, tad dievbijīgās sirdis pārņem tik pat liela iepriecaun līksme, cik liela bija sāpju smeldze par viņu pazušanu" (Augustins, Dieva Pilsēta, XVIII, 51).

Tā viens no iemesliem kāpēc cilvēks atraujas no Baznīcas ir uzskatu nesaskaņa ar Baznīcas mācības pamatiem, vai "ķecerība". Otrs iemesls, kā jau minēts, bija vienkārša nevēlēšanās uzņemties pienākumus, raisīšanās vaļā no saistībām. Pirmajā iemeslā, tas ir ķecerībā, bija vēl arī kaut kas no cēluma, vismaz tā ēna vai imitācija.Otrā iemeslā arī pat tā nav - tas ir pavisam nožēlojams un savtīgs. Bet cik bieži šis otrais iemesls patiesībā ir īstais! Cilvēks tikai sevi attaisnodams uzdod pirmo, jo tas "izklausās skaistāki."

Trešais iemesls bija - antipatija pret tiem cilvēkiem,kas ir draudzē. Bet kāpēc tā tāda ir? Vai tu esi sarūgtināts, vai tevī ir kāds vecs naids vai netaisnības izjūta? Ja tu gribi sekot Kristum, tad to visu vajag pārvarēt. Varbūt ir kāda pārākuma izjūta? Ja tu patiešām esi pārāks par citiem - tad draudze ir tavs īstais darba lauks. Tad centies cik nu vari pacelt arī tuvāko līdz savam līmenim. To tu vari darīt arī kā draugs, brīvprātīgs darbinieks - te nemaz nav jābūt mācītājam. Bet varbūt tā vaina ir tā, ka citi tava "pārākuma" neatzīst? Ja šis pārākums ir reāls, tad Dievs savā laikā to darīs redzamu. Bet ja nav...? Cik dīvaini, ka "pārāki" un "augstāki" par citiem ļoti bieži jūtas arī tādi ļaudis, kuŗiem nav ne mazāko tiesību tā justies. Ir, ļoti bieži ir tāda slimīga pārākuma izjūta arī pie citādā ziņā veseliem cilvēkiem. Ir sava īpata pārākuma izjūta dažām gara slimnieku kategorijām psīchiatriskajās slimnīcās. Tie ir īpatņi par sevi, nošķīrušies no reālitātes un izveidojuši paši savu īpatu illūziju pasauli.

(Turpmāk beigas)

OSVALDS GULBIS

TIESAS DIENA

RAKSTVEŽI pievāca savus darba rīkus. No akmens klona, kur tikko bija dižājušas uzmācīgo sūdzētāju un izvairīgo apsūdzēto piekususās kājas, viens bērna rokai izšļucis, otrs augstmaņa kurpei atrauts, bezpalīdzīgi raudzījās apvītis rozes zieds un čokurā sarāvies kurpju siksnas gals. Pār pagalmu aizgāja pēdējie tiesas un taisnības meklētāji - cits galvu izslējis kā akas vindu, cits salīcis kā laipa izsīkušā strautā, cits skaļā balsī runādams: Lai tur vai kas, bet taisnībai vaig būt! - cits galvu kratīdams un klusi bubinot kā tukšā auzu tarbā zirgs: Nav taisnības, nav taisnības...

Tiesas diena bija beigusies.

Rokas uz muguras salicis un pieri krunkās saraucis, pie loga pienāca ķēniņš. - Sīki ļaudis, sīkas bēdas, un sīc kā bišu spiets! - viņš domāja, brīdi izslietajos pakaušos un salīkušajās mugurās noraudzījies. - Ja tik vien bēdu būtu pasaulē! -

Bet kas tad ķēniņam ko bēdāt? Ķēniņvalsts izklāta kā milzīgs galdauts - no Sirijas ziemeļos līdz Ēģiptei dienvidos. Un ja kur kāda kroka sametas (tas šad tad atgadas, kad kāds no ceļos nospiestajiem kaimiņiem, pa laikam Sirijā un Edomā, sāk slieties kājās), ar tādiem sīkumiem vairs ķēniņam nav jāpūlas. Šīs sīkās krokas izgludina armija un viņas virspavēlnieks Joabs viens. Un uz šī galdauta - piens un medus? Māla krūzē piens un koka bļodā medus? Māla krūze un koka bļoda uz ķēniņa Dāvida galda?! Nē, nē. Ir diezgan pakalpīgu roku, kas ķēniņam sniedz sudrabu un zeltu pa labi un pa kreisi. Un ja tiek labprāt pieņemts arī varš, tad tā ir tikai viņa majestātes bezgalīga laipnība. Kā upes satek jūrā, tā uzvarēto zemju bagātības satek ķēniņa Dāvida mantas kambaros: zelta bruņas, sudraba un vara trauki, audekls, labība. Viņa vīna pagrabos reibst savās vātīs vīns, un viņa staļļos zviedz tālu ceļu šurpu jāti karа zirgi. Nodevas un padevīgi saliektas muguras. Kas ķēniņam ko bēdāt?

Un tomēr ķēniņam ir kāda bēda! Vai atkal ķēniņiene Mikale, šis staltais, diemžēl, asais ciedrs? Vai atkal jauni apvainojumi? Ai, nē! Ar Mikali viss izbeigts. Svešinieki. Tīri brīnums, cik cilvēks cilvēkam var izrādīties svešs! Tuvi cilvēki, gadiem ilgi kopā dzīvojuši un - nekā kopēja! Jāja, nāk brīdis - acis atveras. Un - ciedrs, lai cik stalts, ir tomēr tikai ciedrs, ar rozi nevar sacensties.

Ķēniņa Dāvida dārzā aug roze, un viņas vārds ir - Batzeba. Batze - ba! Vai slīcējs spētu vairāk ilgoties pēc krasta, kā ķēniņš Dāvids ilgojās pēc Batzebas? Vai aklais - vairāk priecāties par gaismu, kā ķēniņš Dāvids priecājas par Batzebu? Batzeba ir viņa krasts un gaisma.

Šai ziņā, protams, nācies arī sastapties ar šķēršļiem, grūtībām. Nav viegli atvarainā upē sasniegt krastu. Nav viegli cita rozi savā dārzā pārstādīt. Ķēniņam tas ir prasījis ne vienu vien rūgtu stundu, ne vienu vien bezmiega nakti. Bet tagad tas jau garām...

Jā, kā gan visvienkāršākās lietas var dažreiz sarežģīties! Bet jo smalkāks pavediens, jo vieglāk tas samezglojas. Un tas pavediens, kas ķēniņu Dāvidu saista ar Batzebu, nesen vēl bija tā samezglojies, ka ķēniņam nekādi nebija veicies to atmudžināt citā veidā. Kāpēc, to Dāvids nevar saprast vēl tagad. Ūrija, Batzebas pirmais vīrs, būtu varējis dzīvot Dieva mierā. Ķēniņš viņam ļauna nevēlēja. Tieši otrādi - ķeniņš labprāt būtu viņam palīdzējis tikt uz augšu, bagātīgi apdāvinājis; un Ūrija būtu varējis dzīvot laimē un pārticībā, ja vien viņš kaut cik būtu gribējis saprast... Bet Ūrija negribēja saprast, necentās saprast, varbūt arī nespēja saprast. Nujā, tad tas atgadījās. Karā visādi atgadas. Vai Abimelekam, Jerubezata dēlam, pilsētu aplencot, traka amoniete neuzgāza uz galvas dzirnu akmeni? Vai Ūrija bij vienīgais, kas toreiz krita? Karavīram karavīra liktenis.

Ūrijas nāvi ķēniņš var tikai nožēlot. Ķēniņa dēļ - un te ķēniņam nākas šķetināt kādu pavedienu, kas vienā zināmā vietā atkal un atkal pārtrūkst un kas tāpēc arvien no jauna sasienams - , ķēniņa dēļ Ūrija būtu varējis dzīvot, ja vien nebūtu bijis tāds... Jā, kāds īsti? Vienkārši muļķis? Nu, nē! Muļķis Ūrija nebija, tas ķēniņam ir jāatzīst. Un muļķa pēctecim tam arī negribētos būt! Ūrija bija krietns karavīrs, brašs, bezbailīgs, paklausīgs.

Vai Ūrija bij paklausīgs? - ķēniņš domā, elkoņus uz palodzes atbalstījis un raudzīdamies pāri pagalmam. - Vai Ūrija bij paklausīgs? Jā gan, bet tikai karalaukā... Jeb tas kas ārkārtīgs, ka ķēniņš pēc tam apprecēja viņa atraitni? Vai varbūt atraitni nav atļauts precēt? Vai varbūt ķēniņam ir jāizprasa atļauja, haha!

Jā, tie nu ir tādi jautājumi, kas ķēniņa galvā spindz kā mušas aiz loga rūts - nospiest nav iespējams un logu atvērt - arī nē. Ķēniņa rokas ir saistītas. Ar ko gan lai viņš par to runātu? Ar Jozafatu, savu kancleru? Ar Seraju, savu rakstvedi? Ar saviem priesteriem Cadoku un Achimeleku, Abjatara dēlu? Neiespējami. Tad drīzāk jau ar Joabu - tam šajā spēlē piekritusi sava loma. Bet Joabs ir pie savas armijas, pie saviem garnizoniem. Un Joabs jau varbūt būs aizmirsis. Nav noticis tas vakar, aizvakar. Ūrijas kaps jau pāraudzis ar zāli. Laiks būtu aizmirst arī ķēniņam. Tā domā arī Batzeba. Un galu galā - vai maz vērts par to ir domāt? Sīkumi. Sīkas nepatikšanas. Tādas ir katram. Pat ķēniņam, diemžēl. Un tur nu nekā nevar darīt...

Bet nepatikšanas ir pavisam kas cits nekā bēdas. Un ķēniņa bēdas ir tur, pagalma viņā pusē. Ķēniņa bēdas ir Saiešanas telts.

Kā visiem laimīgajiem, kam visi ceļi vaļā, ķēniņam Dāvidam neliek mieru doma, ka viens ceļš viņam liegts. Un tieši pa to viņam tik ļoti gribētos iet. Tas - viņa sapņu ceļš. Bet kur sapnis iet pāri, cepuri vicinādams, tur cilvēkam nereti jāapstājas. Tā apstājās reiz Mozus, tā tagad apstājies ir arī Dāvids. Un kā Mozus no Nebo kalna kādreiz noraudzījās uz Apsolīto zemi, tā ķēniņš Dāvids pa savas pils logu šodien atkal raugās uz Saiešanas telti.

- Pamati ierakti, - ķēniņš domā. - Koki un akmeņi savesti, - ķēniņš domā. - Bet tā ar' viss ir palicis! - Tie nav tikai politiski apsvērumi. Tā nav tikai tukša godkāre. Ķēniņš patiesi jūtas neērti un nelaimīgs: viņš, zemnieka dēls, ganu zēns, karavīrs - pilī, un Ābrama, Īzaka, Jēkaba Dievs - Tas Kungs - kā Mozus laikos - teltī!

Tas ir templis, Tā Kunga pils, ko ķēniņš Dāvids iecerējis celt, bet nodomu ir, diemžēl, nācies atmest. Sapnis arī tikai sapnis ir palicis. Kāpēc? Tāpēc, ka ceļā bija stājies vīrs, kam arī ķēniņš Dāvids nebij spējis garām tikt. Ar Ūriju viņš bi-

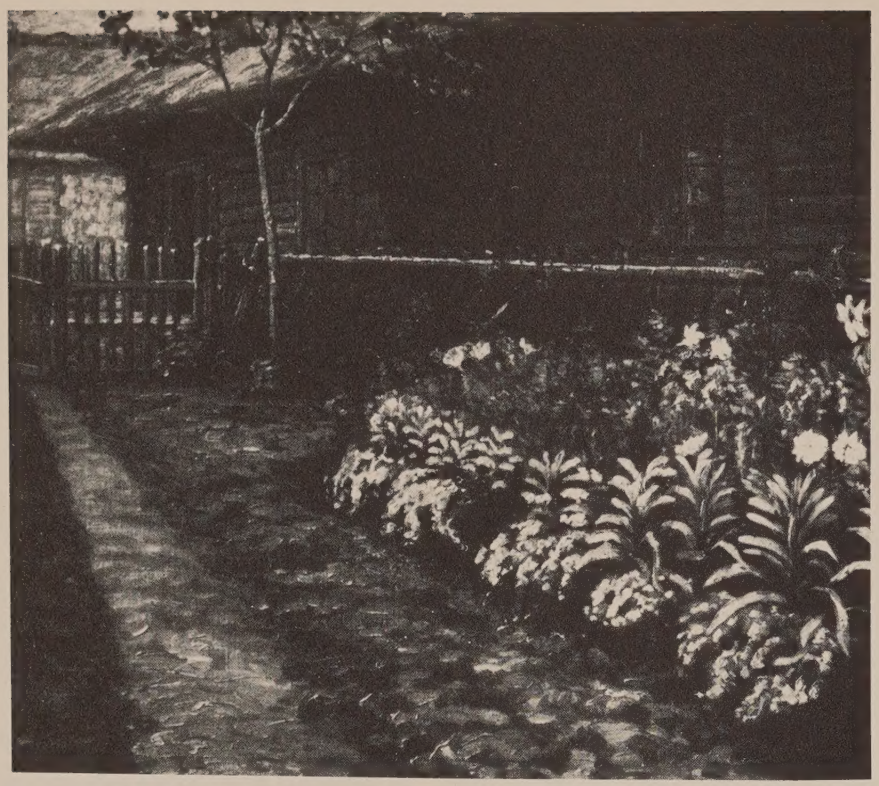

P. K a l v e - K l u s s s t ū r ī t i s

ja ticis galā, ar Zaulu, varbūt, ar'. Bet ne ar Nātanu.

Debesīs saule šķiļ baltas ugunis. Dzirkstis krīt uz ķēniņa kailās galvas. Bet doma, ka viņš varētu mēģināt (gan tikai mēģināt, ne vairāk) tikt garām arī Nātanam, liek viņam nodrebēt.

Un kas tad Nātans ir? Augstmanis? Kareivis? Nekādā ziņā. Varbūt - zemnieks, varbūt - gans. Ķēniņš to nezina. Nav viņam arī nācis prātā pētīt. Nātans nāk un iet. No kurienes, uz kurieni? - to ķēniņš nezina. Un vai tas arī svarīgi? Svarīgi ir tas, ka Nātans ir Tā Kunga pravietis, un ja ko runā - ne no savas galvas. Viņš runā to, ko viņam runāt liek Tas Kungs. Un šoreiz Dievs ir licis sacīt: nē. Ne tu, tavs dēls būs tas, kas cels man namu.

- Tu tas neesi, tu nē! - ķēniņš domā. Elkoņi uz cietās akmens palodzes sāk sāpēt. Galva reibst. Viņš pieceļas un saņem galvu rokās. - Bet kāpēc lai tu ar' tas būtu? Netīras tavas rokas. Netīra tava sirds. - Un tomēr, kā tas sāp: Tu nē, tu tas neesi! - Bet, šķiet, ka arī pravietim nav viegli. Kā reiz šis Dieva vīrs bij jūsmojis un sapņojis to pašu sapni! Bet Dievs Tas Kungs ir teicis nē, un cilvēkam tur vairs nav nekas sakāms. Viens mierinājums tikai paliek: ko tēvam nesasniegt, to sasniegs dēls...

''Mans ķēniņ, pusdienas...''

Ķēniņš pagriežas. Viņš redz: sārts un apaļš kā ābols pie viņa kājām atripojis viņa galda pārzinis. Pusdienas. Bet ķēniņš ir radis redzēt ne tikai to, kas tuvumā. Viņš redz: gar tiesas zāles durvīm paiet sieviete ar bērnu rokās, viņš steidzas, un viņa sauciens ļaužu pamestajā telpā novirmo kā pērkons kalnos.

Palīgā! dzird galda pārzinis un aizripo kā daždien ābols.

Pagaidi! dzird sieviete un apstājas.

''Batzeba!'' ķēniņš atkārto, drusku aizelsies. ''Batzeba!'' Un beidzot viņš ir saprasts. Galda pārzinis, pie loga pieripojis, noslauka no pieres aukstus sviedrus. Sieviete pagriežas atpakaļ, ierauga ķēniņu, pasmaida un, pirkstu uzlikusi lūpām, saka:

''Š - š - š... viņš guļ!''

Pietvīkušo vaidziņu savas skaistās mātes plecam piespiedis, ķēniņa dēls viņas rokās ieritinājies kā putniņš lizdiņā. Un ķēniņš, uz pirkstgaliem pienācis un elpu aizturēdams, tā ar' uz viņu noraugās - kā uz putniņu lizdiņā. Tad viņš uzsmaida puisēna mātei, arī pieliek lūpām pirkstu, saka: ''Š - š - š!'' un aiziet, pirkstu lūpām pielicis: ''Š - š - š... š - š - š...'' Krunkas viņa pierē ir izlīdzinājušās. Galda pārzinis veļas aiz viņa kā diedziņā piesiets ābols.

Telpa, kurā ķēniņš savu galda pārzini ievelk, ir gaļa un šaura, un te ir sanākusi gandrīz visa viņa saime. Ļaudis, kā vīnogas ķekaros, sastājušies pulciņos. Pie garā galda sēž viens vienīgs: Dāvida jaunības drauga Jonatana dēls, Mevibozets. Mevibozetam kājās stāvēt ir grūti. Viņš ir klibs. Un viņš ir vienīgais, kas pāri palicis no Zaula nama...

Lielākais ķekars kā parasti ir saaudzis ap Seraju. Plecīgais, pazema auguma plikpaurainais ķēniņa rakstvedis, uz galda malas atspiedies, tikko ir beidzis vienu no saviem daudzajiem stāstiem, un, kreiso roku sānos iespiedis, piemiegtām acīm raugās kā stopnieks tālā mērķī: ķers vai neķers? Brīdi ir klusums, kā jau kad bulta tikko izšauta - un ķēniņš ir ienācis tieši šajā klusuma brīdī - tad skaļi smiekli, saucieni un roku uzsišana gurniem liecina, ka ķēris gan. Bet smiekli pēkšņi apraujas. Vai ķēniņš pamanīts? Jā gan. Bet pēkšņais klusums tomēr liekas drusku aizdomīgs. Ļaudis stāv kā sastinguši. Mevibozets raušas kājās. Mušu var dzirdēt lidojam. Pirkstus sudraba mazgājamā bļodā peldinādams, ķēniņš pagriežas. Uz nūjas atspiedies, durvīs stāv sirmgalvis, līks un sauss, kā nūja viņa rokās. Lūpas sakniebtas. Acis, asas kā šķēpu smailes, duras tieši ķēniņā.

''Miers ar tevi, un miers ar tavu namu!''

- Nātans! - ķēniņš domā, acis tikpat kā no spilgtas gaismas sargādams. - Kāds vējs to atpūtis? - Bet pravietis ir drīzāk viņa draugs kā ienaidnieks, un tāpēc viņš kā draugs ir arī jāuzņem.

''Sēsties, esi viesis!'' saka ķēniņš, sveicienu atņēmis.

Bet sirmais vīrs ir izvairīgs. Viņš atsakās. Nē, simtu paldies, bet diemžēl, tas nav iespējams. Nedz viņš ir cienīgs ēst ar ķēniņu pie viena galda, nedz ar' viņš jūtas izsalcis. Viņš tikai vēlētos ar viņa majestāti runāt.

Nu, tas jau lieliski, domā ķēniņš. Lai ciemiņš nekautrējas. Lai tik sēžas klāt, un godināts būs nevis pravietis, bet viņi visi. Gan ēdot pārrunās.

Pravietis atsakās: nē, tas, kas viņam sakāms, tas ir sakāms tikai tur, kur citas ausis nedzird, un ja nu ķēniņš viņu nevar uzklausīt tūlīt, viņš labprāt pagaidīs.

Ķēniņš savelk uzacis, padomā, tad pamāj Mevibozetam lai pusdieno bez viņa un paņem pravieti pie rokas:

''Nāc, iesim te!''

''Karsta diena,'' saka ķēniņš.

''Karsta,'' pravietis piekrīt.

''Vai tālu ceļu nāci?''

''Tālu gan.''

Klusums. Runā tikai abu gājēju soļi un pravieša spieķis. Tad ķēniņš uzsāk atkal:

''Vai gadījies kas nopietns?''

''Nopietns gan. Ļoti nopietns,'' skan atbilde.

Ar to ķēniņam pagaidām jāapmierinās. Bez nopietna iemesla pie pusdienas galda ķēniņu nebūtu uzdrīkstējies traucēt arī pravietis.

Pamestie savus saimniekus nav atraduši. Rozes zieds tikai vēl vairāk savītis un kurpju siksnas gals vēl vairāk sarāvies.

Ķēniņš nosēžas savā soģa krēslā, pravietis,jebšu aicināts sēsties, paliek stāvot.

''Runā!'' ķēniņš mudina. Viņš jūtas izsalcis un savu sapīkumu noslēpt viņam viegli nenākas. - Tieši pusdienas laikā! - viņš domā. - Un tieši šodien! - Bet kāpēc šodien nē, viņš nezina. Viņš zina tikai to, ka šodien Dieva vīra apciemojums viņam nemaz nepatīk.

Pa logu ielido bite, apmet loku ap ķēniņa galvu un beidzot uzmetas uz rozes.

Ķēniņš pavīpsnā: pie savītuša zieda! It kā kad ārā trūktu svaigu! - bet tūlīt sapīkst atkal. Doma nav patīkama. Tā vedina domāt tālāk. Ķēniņš pievēršas pravietim.

Sastapis ķēniņa jautājošo skatu, pravietis atkārto:

''Es, ķēniņ, esmu nācis sūdzēties.''

''Par ko?'' ķēniņš kļūst oficiāls.

''Tavā valstī, ak ķēniņ, ir vīrs, kam visa ir gana,'' pravietis iesāk, abām rokām spieķi sažņaudzis un akmens klonā raudzīdamies.

Tāda ziņa ķēniņam nav nepatīkama. Viņš kļūst uzmanīgs.

''Jā, tavā valstī, ak ķēniņ, ir vīrs, kam netrūkst nenieka. Viņa kauss ir allaž līdz malām pieliets un viņa galva svaidīta ar dārgu eļļu... Viņa labības lauki ir auglīgā ielejā. Viņa vīna dārzs - saulainā kalna nogāzē. Un kad viņš savas avis skaita rudenī, tad viņu ir vēl vairāk nekā Jēkabam...'' Pravietis apstājas, ievelk elpu. ''Bet vienu dienu viņam atnāk ciemiņš, un viņš to arī vēlas uzņemt, kā tas pieklājas. Viņš atsauc savu kalpu un sāvam kalpam saka...'' Pravietis apstājas atkal. Nav viņam, acīm redzot, viegli turpināt. Viņš noklepojas, pagroza rokās savu zaraino paegļa nūju un jautā:

''Vai tu vēl klausies, ķēniņ?''

''Klausos,'' saka ķēniņš, drusku garlaikots. Pravietis, pēc viņa domām, velk garumā. ''Bagātajam atnāk ciemiņš. Bagātais atsauc kalpu. Nu, kas tālāk?''

''Tālāk, ķēniņ, nāk tas grūtākais. Jā, bagātais atsauc kalpu un saka: Tu ej pie mana kaimiņa, paņem viņa jēru, un cel to šodien mums galdā. Es zinu, manam ciemiņam tas garšos...''

''Tu gribi sacīt: bagātais no sava kaimiņa nopirka jēru. Nu, kas tur sevišķs?'' ķēniņš jautā. Viņam sāk jau apnikt.

''Nē, ķēniņ, to es negribu, jo nevis nopirka, bet paņēma un nokāva...'' Pravietis ir aizkusis. Viņam jāatpūšas. ''Kaimiņš jau ar' nebūtu pārdevis,'' viņš rāmi turpina, it kā kad krācei būtu ticis pāri. ''Viņam, nabadziņam, jau viens vien jēriņš bija. Tas ēda no viņa rokas. Lēkāja pa viņa pagalmu un nakti gulēja pie viņa kājām kā pelēks vilnas kamoliņš...''

''Pagaidi!'' saka ķēniņš. ''Es tomēr nesaprotu. Tu saki: bagātajam bija jēru pat vēl vairāk nekā mūsu sencim Jēkabam. Jā, kāpēc tad... Jā, kāpēc tad viņš neņēma no sava ganāmpulka?''

Pravietis noplāta rokas: to viņš ar' nesaprot.

''Un viņš tā izdarīja? Viņš paņēma sava kaimiņa jēriņu?'' ķēniņš vēl pārprasa.

''Paņēma, ķēniņ, un nokāva,'' pravietis saka, gandrīz vai raudādams.

Ķēniņa vaigs apmācas. Viņa teka uz ķēniņa troni ved no ganībām. Viņš pats ir bijis gans. Viņš zina, cik tāds jēriņš var būt mīļš. Viņa spriedums ir gatavs. Un tomēr viņš vēl vilcinās:

''Vai tas ir viss?''

''Jā, ķēniņ,tas ir viss,'' pravietis atbild, galvu klanīdams.

''Tad klausies manu spriedumu,'' ķēniņš saka un saslejas. ''Tavam nabaga kaimiņam ir nodarīta liela netaisnība, un tāpēc bagātajam viņam četrkārtīgi jāatlīdzina. Bet bagātais, kas iepleties kā dadzis tīrumā, kā dadzis arī izraujams. Teic, kuŗš tas ir?''

Pravietis sažņaudz savu spieķi tā, ka kauliņi kļūst balti, tad lēni, it kā bīdamies līdzsvaru zaudēt,paceļ labo roku un, ar pirkstu uz ķēniņu durdams, saka:

''Tu - tas esi!''

Platām acīm ķēniņš raugās pravieša pirkstā. Pirksts ir līks un kaulains, ar biezu un rievainu nagu kā rags. Ķēniņš nezina: smieties vai dusmoties? Varbūt vajadzētu smieties. Bet tas taču ir nedzirdēts apvainojums! Ķēniņa pirksti uz krēsla atzveltnes savelkas dūrē. Kā kalēja veseris uz laktas tā paceļas vienreiz,otrreiz, trešo reiz... Savu mūžu neviens viņu tā nav apvainojis: viņš, Izraela ķēniņš - jēru zaglis! Šis vecis nav pie pilna prāta. Ārā! ārā! viņš grib kliegt, pietvīcis kā daždien kalējs pie laktas. Bet viņš nevar pakliegt. Viņam nav balss. Viņš māj ar roku: Ej! Vācies prom!

Bet pravietis neiet. Viņš mazliet zvārojas kā piedzēris, un viņa roka beidzot nošļūk. Bet viņa acis dzeļ. Viņš pakustina lūpas. Nav arī viņam viegli runāt. Bet viss, ko viņš grib teikt, ir vienā vārdā pasakāms. Un to viņš beidzot izdabū. Viņš saka: ''Ūrija!'' - un, it kā bīdamies, ka varbūt nebūs saprasts, viņš atkārto šo vārdu vēl un vēlreiz.

Saule zilajā debesu līdumā pieliec galvu. Nē, ķēniņa pilī viņa ieskatīties vēl nevar. Vēl viņa ir par augstu. Bet labi ar', ka viņa neredz, jo šajā mirklī ķēniņu ķer zibens. Un zibens uzliesmojumā viņš redz: Kā toreiz stāv viņš atkal pārliecies par savas pils jumta malu. Ir vakara stunda. Rāms. Sārtas debesis. Bet ķēniņš neraugās debesīs. Viņš raugās sava kaimiņa pagalmā. Un tā ir viņa, ko viņš redz. Viņš toreiz nezina, kā viņu sauc. Bet viņa viņam patīk. Viņš skatās. Viņa mazgājas. Bet viņam līdzās - nu viņš zin - stāv pravietis. Un nu viņš dara to, ko toreiz nedarīja - novēršas...

Jauns zibens uzliesmo. Viņš redz: viņš raksta Joabam: ''Tu sūti Ūriju, kur cīņa mutuļo viskarstāk, un pielūko, ka Ūrija tur arī paliek...'' Toreiz viņš uzrakstīja un aizsūtīja. Pārlasīt nebija laika. Bet tagad, savu līko pirkstu līdzi vilkdams, pravietis šo vēstuli viņam lasa priekšā. Un, ai, cik labprāt viņš to Dieva vīram izrautu un saplēstu - ja varētu...

Un atkal zibens uzliesmo. Viņš redz: nāk sūtnis, ziņo: Viss ir izdarīts. Un pravietis to dzird! - -

Zibens ir trīsreiz uzliesmojis un trīsreiz nodzisis. Bet zibens uzliesmojumā ķēniņš šos ''sīkumus'', šos ''sarežģījumus'' un šīs ''nepatikšanas'' ir ieraudzījis gluži jaunā gaismā. Jā, tieši tā, kā nelietīgais bagātnieks, tā viņš ir rīkojies - kā jēru zaglis un kā slepkava! Viņš pats ir savam sapnim stājies ceļā! Viņš pats ir nāvi pelnījis un šodien arī pats sev spriedis tiesu! Tā ir... Tā ir...

Kā aizšauts putns ķēniņš raugās apkārt: vai nav kur kāda pazarīte, cintiņš, līdz kuŗam aizvilkties un paslēpties? Nē, nav. Nav,nav. Viņš aizsedz plaukstām seju. Viņš jūt: caur pirkstu starpām sūcas mitrums. Un - kā pa miegam dzird:

''Tu esi grēkojis,un tu to zini... Tu dzīvosi... Bet dēls, kas tev ir dzimis, mirs...''

Tiklīdz Nātans ir aizgājis, ķēniņa galda pārzinis steigšus vien ripo uz tiesas zāli. ''Ķēniņ, pu -'' Nē, kas tad tas? Ķēniņš gul izstiepies visā garumā. Pakritis? Nosists? Beigts? Nujā, tas pravietis... Tas velkās te kā nediena! - Nē, beigts viņš nevar būt! Lūk, vi-

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

ņa pleci raustās. Jā, jā, viņš vēl ir dzīvs! Bet kas ar viņu noticis? Vai tiešām pravietis...? Vai kliegt? Vai saukt pēc palīga? Apaļais vīrelis pieliek strupu pirkstu strupam degunam un domā: Saukt? Nesaukt? Nē, labāk nē! Ir reizes, kad ir drošāk tālāk turēties. Teiks vēl, ka es... Ābola vīriņš paglūn uz vienu pusi, paglūn uz otru un - aizripo uz virtuvi. Tur tagad būs visdrošāk!

Tiesas diena ir beigusies. Uz akmens klona vīst rozes zieds, klimst sarauts kurpju siksnas gals un elso - ķēniņš Dāvids.

Mūsu dienās

LATV. EV. LUT. BAZN. LIELBRITĀNIJĀ SINODE

sanāca Londonā, Luteriešu Padomes namā š.g. 11. un 12. septembrī, un viņā piedalījās septiņi garīdznieki un 12 laicīgi locekļi, neieskaitot viesus. Pēc tam, kad prāv. E. Bergs bija atklājis sinodi ar dievvārdiem (Mat. 20, 6.7), norādīdams, ka daudz darbinieku vēl jāaicina Dieva valstības darbā, bija apsveicis viesus un sinodes prezidijs bija ievēlēts (K. Mežgailis no Ziemeļanglijas-Bradfordas draudzes un Dr. A. Silarājs no Mančesteras draudzes), māc. R. Āboliņš vadīja bībeles stundu par Efez.v.2.nodaļu. Galvenā bija doma par Dieva žēlastību. Doma izraisīja debates arī par labo darbu nozīmi. Debatēs piedalījās ne tikai mācītāji, bet arī draudžu delegāti. Prāv. E. Bergs savā pārskatā par baznīcas darbību pēdējā gadā izcēla Jaunās derības jaunizdevumu, pie kura liels nopelns ir sūtnim K. Zariņam, un Vecās derības jaunā izdevuma sagatavošanu. Draudžu locekļu skaits samazinājies par apm. 100 personām, kam iemesls ir izceļošana. Ja 1947/1948. gadā, kad lielākā daļa latviešu ieradās Anglijā, visi bija vienādi, jo nevienam nekā nebija, tad tagad citi tikuši pie samērā labas peļņas, bet citi nav tikuši uz augšu. Arī tie, kam laimējies, tādā mērā aizņemti ar personīgām lietām, ka maz atliek laika sabiedriskiem darbiem. Arī nespējnieku skaits aug, jo cilvēki grūtos apstākļos samērā ātri zaudē darba spēju. Liels ieguvums ir Latviešu māja Almēlijā, kura uzņemti vairāki invalīdi un sarīkota bērnu vasaras kolonija. 1953. gadā to apmeklēja 87 bērni, bet 1954. gadā skaits gandrīz dubultojies. Vēl norādīja uz draudzes locekļu apmeklējumu lielo nozīmi un garīgo literatūru. Debatēs piedalījās arī viesis Luteriešu Padomes eksekutīvais sekretārs Dr. D. L. Ostergrens. Izlēma arī dažus sīkus jautājumus. Otra diena sākās ar dievkalpojumu, kura svētrunu teica prāv. E. Bergs par apustuļa Pāvila vārdiem Timotejam: "Nekaunies liecināt par mūsu Kungu." (2. Tim. 1,8), runādams par tradiciju un liecību. Daudz laika aizņēma debates par Vidusanglijas draudzes valdes nostāju pret Baznīcas pārvaldi. Šai jautājumā pieņēma noteiktu lēmumu. Turpmākiem 2 gadiem Baznīcas pārvaldi ievēlēja līdzšinējā sastāvā: pr-dis prāv. E. Bergs, laicīgie locekļi J. Paegle un P. Priedītis, garīgie locekļi mācītāji R. Mužiks un R. Āboliņš, kandidātos paliek prāv. B. Fedders un māc. P. Namgauds. Revizijas komisijā ievēlēja Dr. A. Silarāju, A. Indriksonu un J. Eglīti. Sinodi noslēdza ar lūgšanu un kopīgu dziesmu.

Neskatoties uz dažām domstarpībām, sinodes vadība uzturēja mieru un lietišķību. Mūsu sinodes pamazām garīgi aug un varam par to Dievam pateikties.